

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό • Ἀριθμ. φύλ. 7
Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΝΑ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥΝ (Χρυσοστομική ὁμιλία*)

1. Παρακαλῶ, ἀδελφοί χριστιανοί, νά ἀκοῦτε μέ ἐνδιαφέρον τά ἱερά κηρύγματα, γιατί δέν εἶναι δικά μου, ἀλλά τῶν ἁγίων Πατέρων μας. Ἡ τακτική πού θέλω νά ἀκολουθῶ εἶναι νά διαβάζω μία πατερική ὁμιλία καί μετά νά τήν πλάθω μέ ἀπλᾶ λόγια καί νά σᾶς τήν προσφέρω. Σήμερα θά σᾶς προσφέρω μία ὁμιλία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, πού ἐπιγράφεται «*Κατήχησις IB*». Εἶναι ὁμιλία πού ἔγινε τήν Μ. Τεσσαρακοστή, γιατί τήν περίοδο αὐτή γινόταν ἡ προετοιμασία τῶν κατηχομένων γιά τό βάπτισμά τους τήν νύκτα τοῦ Μ. Σαββάτου. Βαπτίζονταν σέ μεγάλη ἡλικία τότε. Κατηχοῦνταν πρῶτα, διδάσκονταν πρῶτα, καί ἔπειτα βαπτίζονταν. Καί σάν χριστιανοί ἔπειτα αὐτοί ἦταν καλά καταρτισμένοι, γνώρισαν τήν πίστη τους, ἐπειδή κατηχοῦνταν πρῶτα.

2. Ἡ ὁμιλία τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου πού θά σᾶς παρουσιάσω, ἀδελφοί χριστιανοί, ἔγινε δύο μέρες πρῖν ἀπό τό βάπτισμα τῶν Κατηχομένων, γι' αὐτό καί εἶναι πῶς θερμός ὁ ὁμιλητής καί τούς λέει πολύ σπουδαῖα πράγματα. Τούς λέει ὅτι μετά δύο ἡμέρες θά ἔλθει ὁ Νυμφίος Χριστός γιά νά νυμφευθεῖ μέ τήν νύμφη ψυχή τους. Θέλει νά πει μέ αὐτό πού λέει ὁ ἅγιος πατέρας ὅτι μέ τό βάπτισμα ἀποκτοῦμε μία στενή συγγένεια μέ τόν Χριστό, ἀποκτοῦμε συζυγία. Ἐκεῖνος Νυμφίος καί ἐμεῖς ἡ νύμφη. Ἀλλά πρέπει νά σταθοῦμε καί νά θαυμάσουμε ἐδῶ, μαζί μέ τόν Χρυσόστομο, τί καλό εἶδε σ' αὐτή τήν ψυχή μας ὁ Χριστός καί θέλει νά τήν κάνει νύμφη Του; Καί ὄχι ἀπλῶς θέλει νά νυμφευθεῖ τίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά καί νά πάθει γι' αὐτές, νά χύσει τό Αἷμα Του γι' αὐτές. «*Κανείς – λέει ὁ Χρυσόστομος – κανείς νυμφίος δέν θυσιάστηκε γιά τήν νύμφη του. Κανείς ἐρωτευμένος, ὅσο μανιώδη ἔρωτα καί ἄν ἔχει, δέν καίεται μέ τόση ἀγάπη στήν γυναῖκα πού ἀγαπᾷ, μέ ὅση ὁ Θεός γιά τήν σωτηρία τῶν ψυχῶν μας*». Ὁ Χριστός εἶπε: «*Καί ἄν παραστεῖ ἀνάγκη νά ἐμπυσθῶ ἢ νά ραπισθῶ ἢ σ' αὐτό νά ἀνεβῶ τόν σταυρό, δέν θά ἀρνηθῶ νά σταυρωθῶ, γιά νά πάρω τήν νύμφη*!» Καί ἔπαθε ὁ Χριστός, χριστιανοί μου, τό φρικτό σταυρικό Του θάνατο γιά τήν νύμφη τήν ψυχή μας, ὄχι γιατί θαύμασε τήν ὁμορφιά της, γιατί δέν ὑπῆρχε πῶς ἄσχημο καί πῶς ἀηδές – λέει ὁ Χρυσόστομος – ἀπό τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου, ἔτσι ὅπως εἶχε καταντήσει μέ τά ἀμαρτήματά της. Ἐμεῖς οἱ χριστιανοί, λέγει καθαρά ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, προτοῦ νά γίνουμε χριστιανοί, «*ἤμασταν δούλοι σέ διάφορες ἐπιθυμίες καί ἡδονές, ζούσαμε μέ κακία καί μέ φθόνο, ἤμασταν ἄνθρωποι τοῦ μίσους, μισούσαμε ὁ ἕνας τόν ἄλλο*» (Πρός Τίτ. 3,3)

3. Σέ τέτοια κακομορφία βρισκόταν ἡ ψυχή μας. Ἦταν γυμνή! Ἀλλά μέ τό βάπτισμά μας ὁ Χριστός τήν ἔντυσε καί ἔγινε ὡραία. Ὁ Χριστός ἔγινε τό ρούχο της! Ἔτσι λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι ὅσοι βαπτίστηκαν στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ φόρεσαν τόν Χριστό: «*Ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε*» (Γαλ. 3,27)! Αὐτό τό ἔνδυμα εἶδε ὁ Δαυῖδ ἀπό παλαιά μέ τά προφητικά του μάτια, ὅταν ἔλεγε «*ἐν ἱματισμῷ διαχρύσω περιβεβλημένη καί πεποικιλμένη*» (Ψαλμ. 44,10). Ὁλα τά παραπάνω τά λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στήν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του ὅταν τούς γράφει: «*Ὁ Χριστός ἀγάπησε τήν Ἐκκλησία καί θυσιάστηκε γι' αὐτήν, γιά νά τήν ἀγιάσει, ἀφοῦ τήν ἐκαθάρισε μέ τό λουτρό τοῦ ὕδατος (δηλαδή, μέ τό βάπτισμα) συνοδευόμενο μέ τόν λόγο (δηλαδή, μέ τήν ἐπίκληση τῆς Ἁγίας Τριάδος), γιά νά τήν παρουσιάσῃ στόν ἑαυτό Του ὡς νύμφη ἔνδοξη, χωρίς νά ἔχει κηλίδα ἢ στίγμα ἢ κάτι ὅμοιο, ἀλλά νά εἶναι ἀγία καί ἄμεμπτη*» (Ἐφεσ. 5,25-27).

4. Ὅσοι βαπτιστήκαμε, λέει στήν συνέχεια ὁ Χρυσόστομος, λεγόμαστε «*πιστοί*». Γιατί λεγόμαστε ἔτσι; Λεγόμαστε ἔτσι, ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος, γιατί μᾶς ἔχουν ἐμπιστευθεῖ πράγματα, τά ὁποῖα δέν μποροῦν νά δοῦν τά σωματικά μας μάτια, ἀλλά οὔτε καί ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου νά κατανοήσῃ. Τά δεχόμαστε μόνο μέ τήν πίστη. Γιά παράδειγμα: Στό βάπτισμα τά μάτια μας βλέπουν νερό, ἀλλά τά μάτια τῆς πίστεως μας βλέπουν τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τά μάτια τοῦ σώματος βλέπουν τό σῶμα νά βαπτίζεται, τά δέ μάτια τῆς ψυχῆς βλέπουν νά θάπτεται στό νερό τῆς κολυμβήθρας ὁ παλαιός ἀμαρτωλός ἄνθρωπος. Τά σωματικά μάτια βλέπουν τό σῶμα νά λούζεται, ἀλλά τῆς πίστεως τά μάτια βλέπουν τήν ψυχή νά καθαρίζεται καί νά λάμπει. Τά μάτια τοῦ σώματος στό βάπτισμα βλέπουν τόν ἱερέα νά βάζει τό δεξί του χέρι καί νά ἐγγίζει τό κεφάλι τοῦ νεοφωτιστοῦ. Μέ τήν πίστη ὁμως ὁ πιστός

*Εἰς Ἄπαντα Ἁγίων Πατέρων (ΑΑΠ Κατήχησις IB)

γίνεται θεόπης. Γιατί δέν είναι άνθρωπος αυτός πού βαπτίζει. Βαπτίζει ό μονογενής Υιός του Θεού. Καί αυτό πού έγινε στον Ίησού Χριστό, γίνεται καί στό δικό μας βάπτισμα. Στο βάπτισμα του Χριστού φαινόταν ότι ό Ίωάννης βαπτίζει τον Ίησού Χριστό στά ρείθρα του Ίορδάνου, γιατί αυτός έθεσε την χείρα του στην κεφαλή του Χριστού. "Όμως άνοιξαν οι ουρανοί καί τό Άγιο Πνεύμα ήλθε μέ μορφή περιστερής πάνω στον Χριστό καί από ψηλά άκούστηκε ή φωνή του Πατρός «*Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός*» (Ματθ. 3,16.17). "Ετσι, λοιπόν, καί στό δικό μας βάπτισμα: Δέν μᾶς βαπτίζει άνθρωπος, αλλά ό "Ίδιος ό Θεός, ό Ίησούς Χριστός.Γι' αυτό καί έλεγε ό Ίωάννης: «*Μετά από μένα έρχεται ό ισχυρότερός μου, του οποίου δέν είμαι άξιος νά λύσω τό λουρί των υποδημάτων του· αυτός θά σᾶς βαπτίσει μέ Πνεύμα Άγιο καί μέ φωτιά*» (Λουκ. 3,16. Ίωάν. 1,27). Γι' αυτό καί ό ιερεύς όταν βαπτίζει δέν λέει, «βαπτίζω τον τάδε». αλλά λέει, «*βαπτίζεται ό τάδε εις τό όνομα του Πατρός καί του Υιού καί του Άγίου Πνεύματος*», δεικνύοντας έτσι ότι δέν είναι εκείνος πού βαπτίζει, αλλά ό Πατέρας καί ό Υιός καί τό Πνεύμα τό Άγιο, πού τά όνόματά τους έπικαλείται.

5. Θα έλθει ή ώρα πού οι κατηχούμενοι θα όδηγηθούν στό άγιο Βάπτισμα. Την ώρα αυτή την θυμάται ό Χρυσόστομος καί δακρύζει. «*Πικρά άναστενάζει*», λέγει, καί «*ταράσσεται*». Γιατί θυμάται ότι καί αυτός πέρασε από την ιερή αυτή τελετή καί έλαβε την καθαρότητα μέ τό ιερό βάπτισμα, αλλά από τότε λέγει μέχρι τώρα συνέλεξε άμαρτήματα. "Εγίνα καί έγώ – λέγει ό άγιος Χρυσόστομος – σαν τίς γυναίκες εκείνες πού είχαν πολύ πλούτο καί μεγάλη εύπορία, αλλά έπειτα έπεσαν σε βαθεία φτώχεια. Καί οι γυναίκες αυτές, πάμπωχες τώρα, όταν βλέπουν άλλα κορίτσια νά παντρεύονται εύπορους άνδρες, θλίβονται καί στενοχωριούνται. "Όχι ότι φθονούν τά ξένα καλά καί άγαθά, αλλά βλέποντας αυτή την ξένη εύτυχία, αισθάνονται ζωηρότερα την ιδική τους συμφορά. Αυτό καί έγώ έπαθα τώρα, λέγει ό Χρυσόστομος. Γι' αυτό καί παρακαλεί τους μέλλοντας νά βαπτισθούν, όταν κατέβουν στην κολυμβήθρα των ύδάτων, στό βαπτιστήριο, νά τον θυμηθούν, νά προσευχηθούν καί γι' αυτόν. Σάν τον Ίωσήφ, πού έρμηνεύοντας τον όνειρο του άρχιοινοχόου, του είπε νά τον ένθυμηθεί στον Φαραώ όταν έλευθερωθεί (Γεν. 40,14), έτσι καί αυτός, ό Χρυσόστομος, παρακαλεί τους μελλοφώτιστους νά τον θυμηθούν την ώρα πού θα βαπτίζονται καί θα τους έρχεται ή Χάρη του Θεού πάνω τους. Γιατί, γιά την καθαρότητα πού θα έχουν εκείνη την ώρα, θα έχουν πολλή παρησία στον Θεό. Καί ό μέν Ίωσήφ, λέει ό ιερός Χρυσόστομος, είπε στον άρχιοινοχόο, νά τον θυμηθεί ό Φαραώ, γιατί «*δέν έκανε κανένα κακό*» (Γεν. 40,15), αλλά έγώ, λέει ό άγιος πατέρας, «*έκανα πολλές άμαρτίες*». Άκόμη, τους λέγει την ώρα του βαπτίσματός τους νά προσευχηθούν γιά την Μητέρα Έκκλησία, γιά νά είναι άσάλευτη καί άσειστη, γιά τον Άρχιερέα, νά προσευχηθούν γιά τους ιερείς καί γιά όλο τό ανθρώπινο γένος. Αυτό, χριστιανοί μου, μπορούμε νά τό λέμε καί τώρα έμεεις σε κάποιον πού βαπτίζεται σε μεγάλη ήλικία, αλλά καί σε κάποιον πού χειροτονείται σε διάκονο ή σε ιερέα, γιατί καί αυτός την ώρα της χειροτονίας του έχει θεοφάνεια.

6. Πρίν από την βάπτισή τους οι Κατηχούμενοι θα κάνουν την «άπόταξη» τους καί την «σύνταξη» τους. Θα πούν στον Διάβολο: «*Αποτάσσομαί σοι, Σατανᾶ*». Αλλά πού βρήκαν τό θάρρος αυτό; έρωτᾶ ό Χρυσόστομος. Αυτόι πού φοβούνταν καί έτρεμαν τον Διάβολο, τώρα τον περιφρονούν καί του λένε, «*σε αποτάσσομαι*»; Έρωτᾶ αυτόν πού λέγει τό «*αποτάσσομαι*», πού βρήκε τό θάρρος αυτό. Καί αυτός άπαντᾶ: «*Έχω όπλο ισχυρό έναντίον του Διαβόλου*». «*Ποιό είναι τό όπλο σου;*». «*Είναι τό "συντάσσομαι τῷ Χριστῷ"*». Ναί! Τό ότι, χριστιανοί μου, μέ τό βάπτισμά μας συνταχθήκαμε μέ τό Χριστό καί άνήκουμε πιά σ' Αυτόν, αυτό μᾶς κάνει ισχυρούς, ώστε νά περιφρονούμε τον φοβερό Διάβολο. Καί όχι μόνο αυτόν περοφρονούμε καί άρνούμαστε, αλλά καί όλα τά έργα του, «*καί πάση τῇ πομπῇ αὐτοῦ*», λέγουμε. «*Πομπή δέ του Διαβόλου – λέει ό Χρυσόστομος – είναι κάθε είδος άμαρτίας, τά θέατρα της παρανομίας, οι ίπποδρομίες, οι συγκεντρώσεις πού προκαλούν τά γέλια καί τίς αισχρολογίες, οι οίωνισμοί καί οι μαντείες*» καί τά άλλα παρόμοια. Δηλαδή, ό καρνάβαλος.

6. Μετά τό βάπτισμα ό νεοφώτιστος έχει δικαίωμα στό τραπέζι του Θεού, σαν παιδί Του πού έγινε. Αλλά προτού νά εγγίσουμε την Τράπεζα του Θεού, γιά νά κοινωνήσουμε των Άχράντων Μυστηρίων, προτρεπόμαστε – λέγει ό ιερός Χρυσόστομος – νά φιλούμε ό ένας τον άλλο μέ φίλημα αγάπης. Λέγει ό άγιος Πατέρας: «*Επειδή σωματικῶς είμαστε χωρισμένοι, ένωνόμαστε ψυχικά τότε μέ τό φίλημα αυτό, ώστε νά γίνει ό σύλλογός μας όμοιος μέ τον άποστολικό εκείνο σύλλογο, πού όλων των πιστευόντων ήταν ή καρδιά καί ή ψυχή μία*» (Πράξ. 4,32). "Όταν πρόκειται νά τελέσουμε την θεία Λειτουργία ό Χριστός μᾶς είπε «*πρώτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου*». Δέν είπε πρώτα «*πρόσφερε τό δῶρον*», αλλά «*πρώτα διαλλάγηθι*», νά συμπιλιωθούμε, δηλαδή, μέ όλους.

"Ας σκεφθούμε, άδελφοί χριστιανοί, την μεγάλη μας τιμή τό ότι είμαστε βαπτισμένοι χριστιανοί καί άς πολιτευθούμε άξια κατά την ύψηλή μας αυτή τιμή.

Μέ πολλές εύχές

† Ό Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ίερεμίας

Γιά πνευματική επικοινωνία μαζί σας στείλετε, άν θέλετε, μήνυμα στό τηλ. 6976013647 καί θά άπαντήσω.